

STATSVETENSKAPLIGA INSTITUTIONEN
CENTRUM FÖR EUROPASTUDIER (CES)

SVERIGEDEMOKRATERNAS SYN PÅ KRISTENDOM OCH ISLAM

En kvalitativ studie om hur Sverigedemokraternas religionsyn skiljer sig i relation till ukrainska och syriska flyktingar

Lorita Koxha

Kandidatuppsats:	15 hp
Program:	Europaprogrammet
Nivå:	Grundnivå
Termin/år:	Ht/2022
Handledare:	Henrik Bogdan
Nyckelord:	Religion, Islamofobi, Sverigedemokrater, Identitet, Nationalism
Antal ord:	12366

Abstract

The latest election result in Sweden revealed that Sweden democrats, also known as *Sverigedemokraterna*, became the second biggest voted party in 2022. This caused an enormous debate because of the political party's well-known conservative and nationalist ideology and is also known for conservative migration policies and solutions. The previous research about Sweden democrats towards migration enlightens negative responses and positive ideals about Christianity. Researching two different types of refugees' groups such as Ukraine and Syrian refugees with two different background religions became therefore relevant. Therefore, previous research about islamofobia, nationalism and populism were taken into consideration for further explanation of this research gap.

Both the Syrian and Ukraine war sparked huge debates which unfolded various strong opinions whether the European Union should receive more or less refugees, and how involved the European countries should be. The Ukraine refugees were received positively unlike the Syrian refugees that were received and debated in a negative way. The theoretical framework that is used for this thesis is social identity theory, a theory that describes how norms and values construct identity. The research question got answered by using a qualitative method where the ideological ideas as materials that are consisted of the party's political speeches and motions between 2014-2022. The study shows that Sweden democrats has indeed a different approach towards Syrian and Ukraine refugees because of their different religions.

Innehållsförteckning

1. Inledning	1
2. Teori och tidigare forskning	4
2.1 Islam och Kristendom över tid i Europa.....	4
2.1.2 Migration i relation till Islam i Europa.....	6
2.1.3 Nationalism och Populism i Europa.....	8
2.2 Sverigedemokraternas relation till kristendomen.....	9
2.3 Islamofobi.....	11
2.3.1 Islam – Ett hot mot det svenska samhället.....	13
2.4 Identitetsteori.....	15
2.4.1 Sociala identiteter.....	15
3. Metod och material	18
3.1 Material.....	18
3.1.1 Motioner & Principprogram.....	18
3.1.2 Uttalanden och nyheter på media.....	20
3.2 Metod.....	22
3.2.1 Analysschema.....	24
4. Resultat	27
4.1 Sverigedemokraternas inställning till syriska flyktingar – Islam.....	27
4.2 Sverigedemokraternas inställning till ukrainska flyktingar - Kristendomen.....	29
4.3 Sverigedemokraternas migrationspolitik i relation till ukrainska och syriska flyktingar.....	31
4.4 Socialidentitetsteorin i relation till ukrainska och syriska flyktingar.....	33
5. Slutsatser	35
Referenser	37

1. Inledning

I en valundersökning som pågick under hösten år 2022, blev Sverigedemokraterna det näst största partiet i Sverige (Hüll, 2022). Efter valet 2022 fick de även 73 mandat som placerade dem på andra plats i riksdagen (Sveriges riksdag, u.åa). Partiet har idag hunnit fylla 30 år och består av en folkrörelse med över 30 000 medlemmar över hela Sverige (Sverigedemokraterna, u.åc). Utgångspunkten för partiet är att möjliggöra ett starkt och tryggt Sverige och beskrivs som ett socialkonservativt parti samt vilar på en nationalistisk grundsyn (Sverigedemokraterna, 2019; Lundberg 2012 s.60–62). På grund av deras nationalistiska grundsyn har partiet kritiserats av många forskare och andra partier i och med att deras högerpopulistiska nationalism *betonar svenskhet* och *svenska värderingar* (Rosenberg, 2019 s.157–158). Även historiska överblickar i Europa och Sverige påvisar ett kristet och vit nationalism redan under 600-talet (Rietbergen, 2014 s.123–174); (Dmitri, 2012 s.1117–1119) som förstärker partiets nationalistiska grundsyn.

Partiets nationalistiska grundsyn har påverkat deras migrationspolitik som bygger på strängare krav för uppehållstillstånd (Sverigedemokraterna, 2019). Några av dessa krav innefattar utvisning av kriminella och asociala utlänningar, återkallelser av uppehållstillstånd, regelbundna och automatiserade kontroller av uppehållsgrunder och ett stärkt medborgarskap (ibid). Enligt partiet kommer kraven bidra till att skapa ett tryggare Sverige för alla medborgare (ibid). Av alla partier i riksdagen yrkar de för lägst invandring i Sverige (Sverigedemokraterna, u.åb), där invandring har däremot ökat i en stor omfattning sedan år 2011 (Sjödin, 2011 s.87). Detta på grund av att kriget i Syrien ledde till att flertal miljoner människor flydde kriget och resulterade i att antalet asylsökande i Sverige fördubblades (Statistikmyndigheten, 2022). Flyktingströmmen påverkade även andra europeiska länder då mer än en miljon asylsökande och migranter anlände till Europa år 2015 (Europaparlamentet, 2022). Det resulterade i flera brister inom EU:s asylsystem som kvarstår även idag (ibid).

På grund av den omfattande flyktingströmmen ställdes Sverige inför att hantera kulturella olikheter (Sjödin, 2011 s.175). Sjödin (2011 s.43) menar att religion även fick en större betydelse för invandrare som flyttade till Sverige, trots att Sverige är det mest sekulariserade landet i världen (Linderman & Lövheim, 2020 s.103). En annan flyktingkris som Sverige har

påverkats av är Ukrainakriget som utlöstes den 24 februari 2022 (Frenker & Strandberg, 2022). Över 21 000 ukrainare har sökt skydd i Sverige sedan Rysslands invasion av Ukraina (Migrationsverket, 2022). Kriget i Ukraina utökade även strömningen av migranter i Europa, där de togs emot av andra europeiska länder som exempelvis Polen, Rumänien, Tjeckien och Slovakien (Europaparlamentet, 2022). Eftersom Sverige är en av de europeiska länder som har påverkats av dessa två olika flyktingströmmar kommer uppsatsen, mot denna bakgrund behandla hur Sverigedemokraterna uttrycker sig om religion i relation till ukrainska och syriska flyktingar.

Syfte och Frågeställning

Idag har religion fått en ny politisk betydelse som har påverkat mottagandet av olika flyktningsströmmar. De pågående syriska och ukrainska flyktingströmmarna är utgångspunkten för uppsatsens analys. Syftet med uppsatsen är att analysera Sverigedemokraternas uttalanden om hur partiet urskiljer på kristendom och islam i relation till ukrainska flyktingar. På vilket sätt partiets bemötande skiljer sig mellan dessa två olika flyktinggrupper i relation till deras respektive religion, kommer att beskrivas med hjälp av socialidentitetsteorin

Att undersöka om religion har någon betydelse i dessa två olika sammanhang relaterad till partiets uttalanden, genereras en bättre förståelse om partiets åsikter. Genom att granska och jämföra Sverigedemokraternas åsikter och uttalanden om islam och kristendom, kan vi även åstadkomma en förståelse kring hur partiets ställningstagande skiljer sig mellan dessa två olika flyktinggrupperna. Syftet är att åstadkomma detta genom att undersöka om på vilket sätt partiets uttalanden och idéer karaktäriseras av nationalism och populism i relation till historiska överblickar i Europa.

En skillnad i hur Sveridemokraterna talar om religionerna leder till utvecklingen av ett annat viktigt begrepp, nämligen *islamofobi*. Vad islamofobi innebär i Sverige och definitionen av begreppet kommer att bidra med en analys om partiets förståelse av islam som religion och hur det påverkar deras uppfattning om syriska flyktingar. Därtill är det viktigt att redogöra för hur *migration* associeras med islam och vad det betyder för partiet. Eftersom det redan finns mycket forskning om religionerna, men inte i relation till Sverigedemokraternas förståelse och åsikter

om det, blir uppsatsens forskningslucka om Sverigedemokraternas inställning till religionerna i relation till ukrainska och syriska flyktingar.

- 1. Hur talar Sverigedemokraterna om religion i relation till ukrainska och syriska flyktingar?*
- 2. Vad säger Sverigedemokraternas förståelse om deras acceptans av religion i relation till ukrainska och syriska flyktingar?*

Uppsatsen kommer att bearbeta dessa två frågeställningar där den första frågeställningen kommer att ta hänsyn till hur Sverigedemokraterna ställer sig till syriska flyktingar i jämförelse med ukrainska flyktingar. Däremot är inte den första frågeställningen tillräcklig för att besvara vad deras ställningstagande säger om Sverigedemokraternas förståelse av religion. Därför är det viktigt med den andra frågeställning som möjliggör resonemangen av i hur stor mån partiets förståelse om deras acceptans ligger i grund till egenskaper av historiska överblickar i Europa, nationalism och populism. En skildring mellan ukrainska och syriska flyktingar i acceptans kan sedan åstadkommas med hjälp av socialidentitetsteorin.

2. Teori och tidigare forskning

Uppsatsens avsnitt om teori och tidigare forskning kommer att behandla fyra stora teman som anses vara relevanta för uppsatsens syfte. En historisköverblick i Europa i relation till islam och kristendomen kommer att ge oss en grundförståelse i vilken mån islam och kristendomen har spelat roll i Europa och Sverige. Därmed är det viktigt att också förstå sverigedemokraternas relation till kristendomen för hur vi vidare tar ställning till identitetsteorin. Detta eftersom, med hjälp av identitetsteorin, kan vi förstå hur normer spelar roll för inne- och utestående grupper. Behandling av begreppet *islamofobi* i Sverige, kommer att utöka vår förståelse av vad islamofobi är och med vilka den kan identifieras med.

2.1 Islam och Kristendom över tid i Europa

Dahlberg (2012 s.163–164) skriver om att under de senaste decennierna har invandringen ökat kraftigt i Europa, vilket har lett till att många europeiska länder har fått en etnisk blandning i befolkningen. Detta har i sin tur givit upphov till inflytandet av andra kulturella och religiösa bakgrunder än vad den europeiska befolkningen typiskt haft (ibid). Därför är det viktigt att resonera om vilken kulturell och religiös bakgrund Europa har haft i historien.

2.1.1 Historiska utblickar rörande kristendom och islam i Europa

Den judiska-kristna och grekisk-romerska traditionen utgör en stor del av Europas historia (Dmitri, 2012 s.1117–1119). Rietbergen (2014) utökar Dimitris (2014) analys om hur viktigt religionen har varit i Europa. Europa sedan början har varit ett koncept av den kristna världsbilden som medförde en kulturell bild, skapat av Graeco Roman (Rietbergen, 2014 s.76). Eftersom civilisationen var arvtagen till den Graeco kulturen, ledde det till skapandet av två riktningar inom kristendomen (ibid, s.150–160). Den ena kallades för ortodoxa kristendomen som var trogen till den ursprungliga kristna tron och den andra som kallades för kristet styrdes av det romerska imperiet (ibid). Dessa två olika riktningar existerar även idag, i den mån att de flesta invånare exempelvis i uppsatsens fall Ukraina, identifierar sig som ortodoxa (Styrman, 2013). Däremot tillhör även många av ukrainska medborgare sig till den grekiska-katolska och den romerska-katolska kyrkan (ibid). Författarna Efthyios et.al (2016 s.544) upplyser också att idag, sträcks den ortodoxa kristendomen geografisk från sydöstra Europa till Ukraina, Ryssland och Kaukasus.

Trots att det fanns några olikheter mellan de två riktningarna inom kristendomen, ansågs Europa som en ideal bild av den kristna världen och konstant gått tillbaka till ett mönster som betonade klassisk civilisation (Rietbergen, 2014 s.124–151). Författaren menar att idealen handlade om att den kristna renheten och blev mer och mer idealiserat i samhället (ibid). En historisk händelse som Rietbergen (2014 s.124–135) tar stöd från är Karl den Stores beslut om ett kristet lärande. Detta eftersom med hjälp av heliga skrifter skulle eleverna få en bättre förståelse av moral. Det kristna lärandet skulle utveckla den moraliska medvetenheten och därmed skulle eleverna utveckla ett civiliserat beteende (ibid). Eftersom den kristna kulturen och lärandet uppfattades som nyckeln till en god moral och civiliserat beteende, bedömdes utlänningar som barbarer och asociala utlänningar (Rietbergen, 2014 s.84–86).

Ord som barbarer användes för primitiva och ociviliserade människor som flyttade till Europa (ibid). När utlänningar flyttade till Europa, adopterade de utlänningarna den kristna religionen, traditionen och latinska språket för att anpassa sig i kulturen (ibid). Även idag förekommer det skillnader mellan beskrivelsen av islam och kristendomen enligt Kjeldsen (2019 s.20–24). Författarens omfattar i sin forskning hur olika metoder för religionsundervisning har utvecklats på senare tid för att möta den växande, religiösa och kulturella mångfald i europeiska länder och skolor (s.20). En problematisk jämförelse och skillnad som Kjeldsen (2019 s. 20–22) upptäcker mellan religionsundervisningen är att islam karaktäriseras som en lagbaserad religion medan kristendomen framställs som en kärleks eller andes religion.

” ...Christianity is presented as a ‘religion of love and spirit`which `does not have any rules connected to food because all the attention is directed towards love at God and other human begins” (Kjeldsen, 2019 s.21)

Rietbergen (2014) redogör också för andra skillnader mellan islam och kristendom. Detta gör han först genom att beskriva hur Islam först uppstod på den arabiska halvön under 600-talet som senare skulle även ledda till erövringen av många delar i Europa av det islamiska imperiet (Rietbergen s.174–180). Några av de största skillnaderna mellan religionerna som uppstod då var språket (ibid). Islam använde sig av arabiska språket som gjorde det omöjligt för det arabiska folket att förstå latinska språket (ibid). En annan skillnad mellan religionerna var att den västerländska delen av Europa utgjordes av kristen miljö och religion som beskrev sig

geografiskt, medan islam beskrev sig aldrig geografisk utan bara som kulturellt (ibid). Med tiden blev det islamiska imperiet stort och även svår att hantera (180–187). Ökningen av det islamiska imperiet innebar stora religiösa, ekonomiska och kulturella förändringar för den västerländska världen (ibid).

En av de viktigaste förändringarna innebar också en obligatorisk konvertering från kristet till islamiskt troende (Rietbergen, 2014). Detta ansågs som en del av en process i det sociala och kulturella livet, samt förändringar av normer i samhället (ibid). Konzepten av ett förändrat samhälle och kultur tas även upp av (Nehls, 2019 s.52–53). Författaren beskriver kultur som en överblickbar förändringsprocess utan en tydlig början och definitivt slut (Nehls, 2019 s.52). Den bindande konverteringen och kulturförändringen från kristet till islamiskt troende presenterade dock islam som en aggressiv religion (Rietbergen, 2014). Rietbergen (2014) skriver vidare om att det har lämnat rum till fördomar från resten av världen även idag. Sikorski et.al (2017 s.826–828) antyder en annan skillnad mellan islam och kristendomen där det har bevisats att begreppen terrorism även idag associeras med islam. Vidare hävdar författarna Sikorski et.al (2017 s.828) att det har påverkat medborgarnas rädsla reaktioner och icke-muslimers uppfattning om muslimer.

2.1.2 Migration i relation till Islam i Europa

På grund av den stora migrationen i Europa, redogör både Sjödin (2011, s.87) och Dahlberg (2012 s.63) att migrationen har ökat och påverkat synen på religion. Sjödin (2011 s.37-40) menar att det finns en orsaksrelation mellan migration och religion. Detta är relevant att redogöra för i uppsatsen, eftersom en förståelse om hur betydelsen av migration förstärker den negativa betoningen av islam utökas. På detta sätt åstadkoms det en förståelse om vad det är som beror på orsaken till en negativ syn på islam. Sjödin (2011 s.18–21) redogör även för begreppet *etnicitet*. Detta eftersom *etnicitet* karaktäriseras av myter om det förflutna och om ett gemensamt ursprung som grundas på föreställningar om egenskaper hos den ena gruppen, idéer om att kultur definierar gruppen och särskiljer den från andra (ibid, s.21–30). På detta sätt skapar religion en underliggande känsla av att tillhöra sig i en grupp (ibid s.21). Dahlberg (2012) kompletterar Sjödens (2012 s.21) påstående om varför *etnicitet* och kultur särskiljer grupper från varandra. Dahlberg (2012 s.163–164) menar att ju mer heterogen en grupp är i termer av *etnicitet*, desto mindre benägen är individerna till att stödja medlemmar i en grupp.

Genom etnicitet byggs det även upp religionens kulturella skillnader (Sjödin, 2011 s.30–31). Detta kallar Sjödin (2011 s.33) för ett typiskt västerländskt fenomen, att se religiösa grupper som i grunden baseras på etnicitet.

Sjödin (2011 s.51–53) menar att religion associeras med en viss etnicitet och som resultat skapas det fördomar. Det är även något som Bowen (2004) skriver om, att migration associeras med islam. Han menar att muslimer kan röra sig över nationella gränser på grund av sociala och ekonomiska skäl, därmed behöver inte orsaken vara nödvändigtvis ”islamiskt” (ibid, s.880). Muslimer som har migrerat till europeiska länder på jakt efter arbete har blivit knutna till sina ursprungsländer (ibid, s.880–882), det vill säga etnicitet som vidare har en koppling till religion (Sjödin, 2011 s. 51–53). Bowen (2004 s.882) hävdar att muslimer har satts inför dilemman när västerländska länder har försökt att anpassa islamiskt liv till västerländska normer, värderingar och lagar. En sådan förklaring tas även upp av Sjödin (2011 s.21–22).

Förklaringen som tas upp av Sjödin (2011 s. 40–42) är att islam som religion har försökts reformeras av Europa för att kunna separera kultur och religion. Det handlar i själva verket om att rekonstruera islam för att passa in i en europeisk kontext (ibid). Det betyder att islam har fått nya betydelser i Europa i relation till flyktmigreringen (Weber, 2018 s.211–213). Sverige som ett europeiskt land tas upp som ett exempel av Agafoshin & Gorokhov (2020 s.87–89). De menar att Sveriges ökade migration från andra länder och kulturer har haft konsekvenser i det svenska samhället. Det har vidare lett till svårigheter som migranterna har varit tvungna att anpassa sig till och vidare resulterat i sociala, kulturella och geografiska isolering (ibid).

En annan aspekt av migration i relation till islam är Khayatis (2017) undersökning om stigmatisering och rasism i det svenska samhället, som påvisar att det finns kulturrasistiska hållningar i flyktningsdebatter. Khayati (2017 s.12) menar att rasismen manifesteras genom islamofobiska formuleringar, som exempelvis ”terrorist”, ”dold islamisk agenda”, ”sexuellt trakasserande flyktingar” och ”tafsade muslimer”. Förklaring till detta är att migrationen ses som ”icke-vita” och utmanar nationalstatens hegemoni och kontroll (ibid s.12–15).

Dessutom utgör invandringen den största utmaningen för det svenska samhället enligt hälften av den svenska befolkningen, som vidare har lett till politiseringen av migrationsfrågan i svensk politik (Khayati, 2017 s.12). Ett av partierna som har politiserat migrationsfrågan är Sverigedemokraterna, där de bedriver en hård anti-invandringspolitik (Khayati, 2017 s.17). Det är även något som Hellström & Nilsson (2010 s.60–65) redogör för. De menar att partiets mål är att trygga vanliga människors intressen på gatan genom att precisera migrations och integrationsfrågor som är viktiga.

Att trygga vanliga människors intressen på gatan genom att precisera migrations och integrationsfrågor, anser Sverigedemokraterna att ha förbisetts av andra partier (Hellström & Nilsson, 2010 s.60). Därför särskiljer Sverigedemokraternas migrationspolitik från andra svenska partier och uppfattas som ett extremhögerparti (Hellström & Nilsson, 2010 s.57–61). Författarna Hellström & Nilsson (2010 s.66–67) menar också att partiet pratar om något som alla är medvetna om, men som inte vågas att tas tag i. På detta sätt tyder Sverigedemokraterna på decentralisering som främjar en känsla av tillhörighet och gemenskap (ibid). Däremot är migrations och integrationsfrågorna begränsad inom ramen för Europeiska unionen, som innebär att Sverigedemokraterna inte har full makt över vissa frågor (Hellström & Nilson, 2010 s.60).

2.1.3 Nationalism och Populism i Europa

Definitionen och debatter om nationalismen har funnits länge som har förstärkts av politiska händelser exempelvis valet av Donald Trump till USA:s president (Sandelind, 2021 s.239). Även Rigney & Holmes (2022 s.513–514) menar att nationalism härstammar från USA:s nationalistiska historia och Västeuropa. Tidigare forskning har även visat att det finns en uppkomst av gränsöverskridande form av nationalitet och nationalism i Europa (Brubaker, 2009). Därav har termer som *höger* och *ras* har kommit att förknippas med vita människor som är högerorienterad och ofta våldsamma i USA och Västeuropa idag (ibid). Sandelind (2021 s.241) beskriver också att negativa attityder till invandring har behandlats som uttryck för nationalism. Detta är något som även redogörs av Rosenberg (2018 s.157–158) med en koppling till svenska värderingar och kultur. Detta är något som vi senare kommer att gå in mer på.

Rigney & Holmes (2022 s.516–518) skriver också om begreppet nationalism genom att associera begreppet med den ”vita” befolkningen. Författarna undersöker begreppet ”vit nationalism” med hjälp av tre särskiljande drag hos nationalism och benämns som territorium, befolkning och symboliska kulturella faktorer (ibid, s.515–521). På detta sätt associeras termen ”vit nationalism” med grupper som är anslutna till vita ideologier där icke-vita personer är påstådda som en underlägsenhet (ibid). Detta görs genom att argumentera för en önskan att skydda och bevara den vita identiteten och kulturen som hotas av mångfald och mångkultur (Rigney & Holmes, 2022 s.514; Rosenberg, 2018 s.159). Rosenberg (2018 s. 159–160) skriver om att nationalismen återkom i Europa och pågått sedan 1990-talet. Detta på grund av att högerpopulister i Europa baserade deras framgångar på historieskrivning som gav folket en tillbaka blickande tid av fornstora dagar (ibid, s.160).

Brubaker (2009 s.34) associerar också nationalism med ras och etnicitet. Han menar att ras, etnicitet och nation är ett sätt att förstå världen och ett sätt att förstå samt identifiera sig själv, sina intressen och tolka sina problem (ibid s.24–26). På detta sätt identifieras och klassificeras andra människor genom att tolka likheter och olikheter mellan varandra (ibid s.24–26, 34). Medan populism förklaras som en moralisk förställning om politik, där bara en viss grupp kan representera folket enligt deras värderingar och konsekvenserna av detta är att de måste utesluta alla de som inte passar in (Grant, 2018 s.146–149). Många populister anser att folkets vilja har svikits och drivs av en önskan för att återställa den viljan för politiskt beslutsfattande även om det innebär att engageras av antidemokratiskt, antiliberal och grundlagsstridigt medel (ibid).

2.2 Sverigedemokraternas relation till kristendomen

Petterssons (2009 s.233–235) forskning introducerar att det finns två perspektiv av religion i relation till den svenska kulturen. De två perspektiven som författaren redogör för är *kyrkoorienterad* religion och *individualism*. Pettersson (2009, s.238–240) förklarar kyrkoorienterade religion som ett religiöst engagemang och uttrycks inom ramen för etablerade religiösa organisationer. Exempelvis organisationer som existerar inom den kristna kulturen såsom kyrkor och moskéer inom den islamiska kulturen. Pettersson upplyser även (2009 s.236–238) även innebörden av individualism. Författaren menar att grupper och sociala samlingar kan vara grundläggande för de sociala enheterna och aktörerna som karaktäriseras av

individualism (ibid). Inom denna forskning ses de enskilda individerna som mest grundläggande sociala enheterna (ibid, s. 236).

Dessa två perspektiv hjälper Petterson (2009) att tydliggöra hur viktig religion är i samhället och hur stor påverkan den har på individuell nivå för den svenska befolkningen. Han kommer fram till att den svenska kulturen består av en väldigt ovanlig kombination av låga nivåer för *kyrkoorienterad religion* och höga nivåer för en *individualistisk* grundhållning (ibid, s.259–260, 264). Detta eftersom gällande trosföreställningar och kulturella yttringar, är den svenska kulturen mycket annorlunda jämfört med andra på grund av det sekulariserade samhället (ibid). Det har även konstaterats av Linderman & Lövheim (2020 s.103) att Sverige är en av de mest sekulariserade länderna i världen. Även om Sveriges kyrkoorienterade religion minskade kraftigt sedan en långtid tillbaka, fortsatte kristendomen att spela en viktig roll både socialt och kulturellt (Moffit, 2017 s.116–117). Moffit (2017 s.116) menar att även om medlemskapet i de nationella kristna kyrkorna ses mer som ett kulturellt medlemskap snarare än strikt religiös tillhörighet i Sverige, förblir det kristna kulturen som grund till den svenska kulturen.

Pettersons (2009) analys om vad innebörden av ett inte kyrkoorienterat Sverige innebär går hand i hand med Sennefelts (2021) historiska undersökning om vilket sätt de politiska budskapen kom till uttryck under reformationen. Sennefelt (2021) menar att ett protestantiskt Sverige under reformationen innebar en profetisk politik, vilket gav större utrymme för protest och klagomål som framfördes på olika sätt (Sennefelt, 2021 s.218–219). Möjligheten öppnades för medborgare att kritisera ämbetsmän, präster och adeln (ibid). En redogörelse för Sennefelts (2021) historiska undersökning, ger oss utrymme att konstatera att även idag har politiken inte påverkats av den kristna religionen. Detta eftersom Petterssons (2009 s.264) undersökning om vad religion betyder för politik och samhällslivet i Sverige visar att religionen inte är kyrkoorienterad. Undersökningen upplyser även att den svenska befolkningen inte hellre är öppna till att religionen skall påverka politiken (ibid).

Även om Petterssons (2009) undersökning visar låga nivåer av kyrkoorienterad religion i det svenska samhället, har Sverigedemokraternas ambitioner och dess anhängare visat motsatsen. Axelsson (2022 s.61–63) diskursanalys som berör Sverigedemokraternas höga ambitioner påpekar att partiet är intresserad av att höja sin politiska närvaro i kyrkopolitiken. När partier

pratar om politik i relation till religion, finns det stor risk till en politisk retorik. Rosenberg (2018 s.158) analys om högervärderingar i relation till religion påvisar att högerpartier har utvecklat den rasistiska retoriken som på senare tid har fått parlamentarisk makt. Författaren betonar alltså innebörden av att högervärderingar i relation till religion, uppfattas som något negativt och förstärker inslag av rasism. Detta gör partierna när de diskriminerar individer med en annan bakgrundsreligion (ibid). Även Krzyzanowski (2018 s.98) instämmer med att flyktingkrisen i relation till religion har politiserats av högerpopulistiska partier som ett verktyg att sprida den starka, rasistiska och negativa retoriken om invandring.

Sverigedemokraterna som parti tillhör sig bland de högerpartierna, då Elgenius & Rydgren (2017, s.353–354) håller med om att en politisk rasistisk retorik används av Sverigedemokraterna. De menar att retoriken används för att skildra invandring som ett hot mot den etniska svenska befolkningen (ibid). De upplevda hoten mot den nationella svenska identiteten knyter an till känslor av nostalgi, av att inte ”känna sig som hemma längre” (ibid). En förklaring till varför Sverigedemokraterna, utöver högervärderingar, är för att partiets framgångar vilar på ett rasistiskt historisk arv och en fientlig tradition som sträcker sig tillbaka i 1900-talets historia (Lundberg, 2012 s.60).

På detta sätt genom att partiet skildrar invandring som ett hot mot den etniska svenska befolkningen (Elgenius & Rydgren, 2017 s. 354–357), representerar högerpartier det folk som passar in i partiets ideologi (Rosenberg, 2018 s.160–163). Detta gör de genom att representera en rik, trygg och ljus framtid som uppnås genom att utvisa andra folkgrupper som anses att inte passa in i den svenska kulturen (ibid, s.160). Det associeras med en vit västerländsk kultur (Rosenberg, 2018; Hellström & Nilsson, 2010; Khayati, 2017). På detta sätt, även om religiositeten inte är starkt identifierat i Sverige, omdefinieras kristendomen som grunden till lagar och rättigheter för partier som Sverigedemokraterna (Moffit, 2017 s.116).

2.3 Islamofobi

Begreppet *islamofobi* är ett använt koncept inom både offentligt och vetenskapligt område (Elman, 2019 s.145–146). Det är viktigt att förstå innebörden av islamofobi eftersom det kommer att ge oss en förklaring om på vilket sätt det har påverkat Sverigedemokraternas syn

på islam. En förståelse på islamofobi ger oss också svar på vad det är som gör att muslimer diskrimineras i relation till kristna. I Sverige är det många som praktiserar islam, då islam är den näst största religionen i landet som har vuxit under de senaste decennierna (Olseryd et.al, 2021 s.13–15). Därav, blir det väldigt relevant att förklara innebörden av islamofobi.

Begreppet islamofobi associeras med de västeuropeiska länderna och betraktar den muslimska världen som ett hot och ett problem för det kristna Europa (Olseryd et.al, 2021 s. 23). Som resultat av ökningen av antalet flyktingar från Balkan, Mellanöstern och Afrika har Sverige blivit en av de ledande EU-länderna när det gäller flest antal anhängare av islam (Agafoshin & Gorokhov, 2020 s.84–85). Muslimer i Sverige beaktas som en sammansättning individer med olika bakgrunder i länder men ändå beaktas de som en homogen grupp (ibid). Graden av religiositet skiljer sig från person till person precis som med andra religioner, men ändå associeras begreppet *islamofobi* med alla muslimer (Olseryd et.al, 2021 s. 13–14).

Islamofobi förklaras även som ett begrepp som beskriver muslimer med negativa egenskaper enbart på grund av de är muslimer (Olseryd et.al, 2014 s.14–15). De negativa egenskaperna grundas på fördomar eller handlingar som exkluderar och diskriminerar människor som är eller antas vara muslimer (Olseryd et.al, 2014 s.11–12). En annan författare beskriver islamofobi som en fördom och fientlighet mot muslimer (Elman, 2019 s.145–147). Detta manifesteras genom fruktan och rädslan för den islamiska tron (ibid). Dock finns det inte enbart en definition av islamofobi men många forskare har preciserat en definition av fördomar och negativa känslor (Olseryd et.al, 2014):

”Islamofobi ska definieras som ’ urskillningslösa negativa attityder och känslor riktade mot islam och muslimer ’ ” (Olseryd et.al, 2021 s. 14).

Olseryd et.al (2021 s.14) resonerar om att begreppet islamofobi indikerar en fientlighet mot religionen islam något som även Sjödin (2011 s.40) lyfter upp. Däremot menar Sjödin (2011 s.41) att islam och muslimer ses som en riskfaktor på grund av den omfattade migrationen som har skett både utanför och innanför de nationella och europeiska gränserna. Fientligheten mot islam associerar Olseryd et.al (2021s.16–17) med hatbrott eftersom diskrimineringen av muslimer grundas på historisk och kulturella fördomar mot personer som anses vara

annorlunda. Vidare redogör författarna Olseryd et.al (2021, s.16–17) om att islamofobiska hatbrott utgörs av hets mot folkgrupp, diskriminering eller övriga brott som begås med motivet att kränka någon på grund av att de är eller antas vara muslimer.

Islamofobi som begrepp kommer att användas i uppsatsen för att förklara och klargöra vilka element i Sverigedemokraternas motioner och policys som kan identifieras sig med innebörden av islamofobi. Genom att redogöra för partiets argument, ståndpunkter och åsikter som skiljer sig mellan ukrainska och syriska flyktingar, kan vi klargöra vad det är som gör det finns inslag av islamofobi i Sverigedemokraternas uttalanden. Vidare om inslag av islamofobi finns, får uppsatsen en möjlighet att argumentera för dess konsekvenser och konstatera för att partiet faktiskt har genererat fram en diskriminerad och rasistisk bild kring om muslimska flyktingar. Det vidare spelar roll i hur partiet bemöter de två olika flyktinggrupper och besvarar varför de bemöts olika.

2.3.1 Islam – Ett hot mot det svenska samhället

Nu när vi har identifierat vad islamofobi innebär och hur begreppet i det svenska samhället kan tolkas, är det viktigt att redogöra för på vilket sätt islam kan ses som ett hot mot det svenska samhället och Sverigedemokraterna. Islam som religion har analyserats av olika författare som redogör för olika perspektiv och argument. Författaren Axelsson (2022 s.61–63) förklarar implikationen om hur islam byggs upp att vara ett hot mot det svenska samhället. Han förklarar privilegierna som förekommer med kristendomen och på vilket sätt den överträffar islam (ibid). Axelssons (2022 s.61–63) forskning om hur islam ses som ett hot mot det svenska samhället bygger på en diskursanalys som syftar till fler aspekter av sociala praktiker, det vill säga hur människor talar och skriver med andra sätt de agerar på (Boréus & Bergström, 2018).

Axelsson (2022 61-63) uppger religion som en hot diskurs i ett Facebook inlägg bland svenska partier, där Sverigedemokraterna är en av de. I Axelssons (2022 61-63) forskning får läsaren en inblick på hur det svenska partiet och europeiska partier talar och skriver om kristendomen respektive islam på Facebook. Såsom både Rosenberg (2018) och Olseryd et.al (2021 s.16–17) framhäver islam som ett hot, finner vi även i Axelssons (2022 61-63) diskursanalys att islam upplevs som ett hot mot det moderna svenska samhället. Detta på grund av att det finns en

dikotomi, det vill säga en stor skillnad mellan kristet kulturarv i Skandinavien och islam. Utifrån mediedebatten som ägt rum på Facebook, konstanseras att religion är ett hetsigt ämne för politiska och värdeladdade konflikter i Sverige relaterad till islam och islamofobi (ibid).

Medan en annan författare undersöker och analyserar på vilket sätt radikala högerpartier i norra Europa förhåller sig till muslimer och islam (Moffit, 2017). Enligt Moffit (2017 s.113) har fem europeiska partier använt sig av illiberala attacker mot folkgrupper, exempelvis muslimer. Partierna har omvandlat liberalism till traditionell liberalism och ett av partierna som förekommer och analyseras är Sverigedemokraterna. Moffit (2017 s.112–113) förklarar det komplicerade förhållandet mellan liberalism och icke-liberalism. För en bättre förståelse förklaras liberalism som nyckelordet till frihet, rationalitet, individualitet och sällskaplighet (ibid). Alltså, de illiberala attackerna är motsatsen av det begreppet liberalt står för.

Moffit (2017 s.112–113) redogör även för att de illiberala attackerna kännetecknas av en odemokratisk förståelse av en representativ demokrati. Detta förklarar han genom ett samband mellan Sverigedemokraterna och kristen sekularism (Moffit, 2017 s.116). Det som menas med kristen sekularism är att kristendomen identifieras som grunden till liberalism, sekularitet, jämställdhet och homosexuellas rättigheter något (ibid). Ett av exemplen som Moffit (2017 s.116–117) tar upp för att förklara sambandet mellan Sverigedemokraterna och kristen sekularism är att muslimer ses som en farlig identitet och strider emot det svenska sekulära samhället. På detta sätt tillåter Sverigedemokraternas politik ett försvar av sekularism och kristen kultur som riktar sig mot islam som sin fiende (ibid).

Sverigedemokraterna fick nästan 18% av de nationella rösterna på en islamofobisk, anti-invandringplattform (Mack, 2019 s.94). Genom att motsätta sig moskébyggen och beskriva dem som mötesplatser för utropshandlingar, hävdade Sverigedemokraterna att moskéer inte tillhör den svenska kulturen (ibid, s.93–94). Partiet upplevde att moskéer var ett främmande intrång som hotade svenskheten (ibid). Genom att särskilja islam från andra religioner har Sverigedemokraterna som parti lyckats skapa ett starkt negativ inverkan på avlägsna kulturer (Elgenius & Rydgren, 2017 s.357).

2.4 Identitetsteori

Burke & Stets (2009) identitetsteori handlar om vad som är avgörande för en individs identitet. Författarna hävdar att en av de viktigaste aspekterna i identitetsteorin är hur en person framställs i en grupp blir avgörande för identitetsskapandet. En viktig identitetsgrupp som kommer att tas hänsyn till i uppsatsen och anses vara relevant är så kallad på engelska *social identities* (sociala identiteter).

2.4.1 Sociala identiteter

Eftersom kristendomen och islam bygger upp på två olika kulturer och värderingar, är det viktigt att utöka en förståelse för hur det påverkar individen med en viss religion i samhället. Teorin kommer att appliceras i form av förklaringar om hur viktigt det är att förstå hur *jaget* spelar roll och hur viktigt det är att passa in i de svenska värderingar och kulturen. Samt, på vilket sätt att vara muslim motsäger svenska värderingar och kultur. En annan aspekt som teorin tar upp är att grupperingar kan kategoriseras i utestående- och innegrupper. Det kommer vidare leda till en förklaring om varför flyktinggrupper karakteriseras av olika tillhörigheter.

Den sociala identiteten bygger på en persons identifikation med en grupp (Burke & Stets, 2009 s.127). I vilken grupp en individ tillhör sig till blir avgörande för individens uppfattning om värderingar och åsikter (ibid). Detta blir relevant för uppsatsen för att ta ställning i hur religion kan avgöra vilken grupp en individ tillhör sig till. Detta är viktigt för stimuleringen och skapandet av "jaget" (ibid, s.114–115). Syftet med att individen tillhör sig i en grupp är på grund av tillfredsställelsen och skapandet av "jaget" som individen strävar efter (ibid). Alltså jaget ska överensstämma med den grupp som har samma värderingar och åsikter som en själv (Burke & Stets, 2009 s.114–115). Även Terry et.al (1999 s.226–227) beskriver "jaget" som en viktig komponent i sociala konstruktioner. Författarna menar att "jaget" är avgörande för vilka förväntningar en individ har på sig i relation till deras beteende och tankesätt.

Motsvarande kategoriseras personer som skiljer sig från "jaget" som den utestående gruppen (Burke & Stets, 2009 s. 118–121). En individsidentitet som är gruppbaserad agerar i samförstånd där de ser på saker på samma sätt (ibid). De identifierar och utvärderar sig själva och andra i gruppen på ett positivt sätt och utvärderar de som inte ingår i gruppen på ett negativt

sätt (ibid). På detta sätt skapas två olika grupper som representerar personer som passar in i gruppen och de som inte passar in. Skillnaden mellan grupperna skapar en känsla av ”oss” kontra ”dem” (ibid).

Den sociala identiteten blir relevant när individen väljer att kategorisera sig med lättillgängliga sociala kategorier exempelvis kön, ras, ålder och religion (Burke & Stets, 2009 s.119–121; Terry et.al, 1999 s.227–229). Människor använder sig av kategorierna för att enkelt förstå och placera en individ i en kategori. Skälet till varför en individ väljer att identifiera sig med en viss grupp är för att förstärka sin självkänsla. På detta sätt uppfattas den gruppen som positivt i jämförelse med uteståendegruppen som uppfattas negativt.

Ett annat skäl till varför en individ väljer att identifiera sig med en viss grupp är reduceringen av en viss osäkerhet. Osäkerheten minskar i en grupp när individen är medveten om vilken typ av beteende och tankar som förväntas av sig själv från gruppen. Slutligen kommer den sociala identiteten att bidra med en känsla av tillhörighet och högre självvärde (Burke & Stets, 2009 s.122–24). Det betyder att individen känner sig accepterad och värderad av andra som skapar en känsla av trygghet. Erkännande och acceptans av andra i gruppen genererar positiva känslor och därav bedöms som värdefulla utifrån vem de är (ibid). Liknande attityder och känslor bland en grupp skapar så kallade gruppnormer (Terry et.al, 1999 s.235–238). Det innebär att grupper som är benägna att identifiera sig själva med samma normer som andra accepteras de som en del av gruppen.

3. Metod och material

3.1 Material

3.1.1 Motioner & Principprogram

Riksdagsledamöterna får lämna motioner en gång om året. Motioner är förslag om alla frågor som riksdagen beslutar om (Sveriges riksdag, 2022). Det finns två typer av motioner; Fristående motioner och följdmotioner. Motionerna jag har valt att använda mig av är medtagna från Sveriges riksdags hemsida, där åtkomsten till olika typ är motioner för varje parti varierar från olika år och tid samt är tillgänglig för olika typ av politiska frågor. Både fristående motioner och följdmotioner kommer att användas som material eftersom båda blir viktiga för att förstå Sverigedemokraternas ståndpunkt om flyktingar och religion. Fristående motioner lämnas in under den allmänna motionstiden som kan innehålla ett eller flera förslag (ibid). På detta sätt skapas det en möjlighet om att överväga och jämföra olika förslag med varandra.

Följdmotionerna lämnas i anslutning till ett förslag från regeringen som ska handla om samma ämne som regeringens förslag (ibid). På detta sätt uppstår möjligheten att jämföra om det finns skillnader mellan Sverigedemokraternas åsikt och riksdagens förslag. Fördelarna med att använda motioner som material är att vi får läsa om vilken ställning Sverigedemokraterna tar till religion och de två olika flyktinggrupperna. På detta sätt framstår deras åsikter om syriska och ukrainska flyktingar i relation till religionen som tydliga. Principprogram är detsamma som partiprogram vilket också är relevant. Principprogrammen utgör material för vilken ställningstaganden ett visst politiskt parti står för (Nationalencyklopedin, 2022). Principprogrammen innehåller ideologiska grundvärderingar och analyser av det existerande samhället (ibid). På detta sätt kan vi analysera Sverigedemokraternas påståenden och åsikter.

Lista över motioner och principprogram

Motion 2021/22: 2550. *En ansvarsfull migrationspolitik.*

Motion 2021/22: 2465. *Trossamfundsfrågor.*

Motion 2020/21: 3665. *Vårda Sveriges kristna kulturarv.*

Motion 2021/22:1731. *Övergrepp på ukrainska flyktingar i Sverige.*

Sverige Demokraterna (2019). *Sverigedemokraternas principprogram 2019*

De utvalda motioner och principprogram är urvalen som kommer att användas i uppsatsen. Dock huruvida motionerna är valda utifrån åren är viktigt att diskutera eftersom det förekommer både för- och nackdelar med denna typ av urval. De motionerna som jag har valt varierar från år 2020 – 2021, vilket är relevant för att skapa en förståelse av partiets ståndpunkt om ukrainska flyktingar och i frågan om religion. Exempelvis, i Motion 2021/22: 2550 får vi läsa om Sverigedemokraternas migrationspolitik och dess krav för utlänningar. Medan Motion 2021/22: 2465 och 2020/21: 3665 är relevant för en perception av hur viktiga religionsfrågor egentligen är för Sverigedemokraterna och på vilket sätt kan det påverka deras uttalanden om syriska och ukrainska flyktingar.

Däremot har jag också valt Sverigedemokraternas principprogram från år 2019 som handlar om partiets synpunkter om den islamiska religionen. Därmed kan dessa olika valda motioner jämföras och beskrivas med hjälp av tidigare forskning och social identitetsteorin. Fördelarna med motionerna och principprogrammet är att det skapar en möjlighet för oss att analysera vilket ställningstagande Sverigedemokraterna har kring ukrainska och syriska flyktingar. Motionerna och principprogrammen som är från år 2019–2022, är valda just i den tiden för att motionerna är nutida ståndpunkter av partiet som faller samman med det ukrainska kriget.

Eftersom motioner och principprogram utgör grunden för partiets tänkande, blir både motioner och principprogram viktiga som urval för utbyggnaden av uppsatsens kommande analys och resultat. Möjligheten att jämföra olika ställningstaganden och olikheter för de två flyktinggrupperna ökar. Enligt Boréus & Bergstöm (2018 s.135–136) bör en författare som bedriver textanalys för att undersöka en politisk partiståndpunkt inom ett visst område, välja olika texter såsom partimanifest, motioner, lagförslag och mera. På detta sätt ökar uppsatsens validitet.

Däremot förekommer det även nackdelar med dessa valda motioner. Ett bredare val av motioner hade givit uppsatsen en större möjlighet att utforska andra typer av bredare frågeställningar som exempelvis huruvida Sverigedemokraternas ståndpunkter har varierat med tiden (Boréus & Bergström, 2018 s.135–136). Det fanns en brist på Sverigedemokraternas motioner om det syriska kriget och därmed togs inte den typ av urval med i denna uppsats. En annan nackdel kan även vara sökorden och filtreringen för att möjliggöra urvalen på Riksdags hemsida. På

detta sätt minskar upptäckten av just den typ av urval och påverkar resultaten samt analysen av frågeställningarna.

3.1.2 Uttalanden och nyheter på media

Tidigare forskning har visat att media och tal på tv-nyhetssändningar är den mest använda källan till politisk information (Wonneberger et.al, 2010). På grund av detta, blir källor såsom Dagens Nyheter, reklamfyran och Svensk Television relevanta. Möjligheten att beakta Sverigedemokraternas ståndpunkter om religion och migration förekommer när partiledare och flera medlemmar i partiet gör sig hörda. Därför valde jag att läsa olika nyhetssidor och uttalanden på SVT som partiet har gjort via partiledare och partisekreterare, då de representerar vad partiet står för.

Uttalanden och nyheter i media som material blir också viktigt eftersom intresset för Sverigedemokraterna och deras politik har vuxit betydande sedan 2006 (Hellström & Nilsson, 2010). Sjäöjins (2011 s.41) forskning har även påvisat att fördomarna av islam förekommer både i media och bland medborgare som likställer islam med våld och fanatism. Även Olseryd et.al (2021 s.39–41) instämmer med att i medierapporteringar skildras muslimer negativt och stereotyp där de förknippas med våld, terrorism och förtryck. Det hjälper oss vidare att bevisa eller motbevisa om detta stämmer.

Fördelarna med uttalanden i media och nyheter är att det finns mycket material att utgå ifrån. På samma sätt som motionerna får vi möjligheten att analysera partiets ställningstaganden. Sverigedemokraternas uttalanden i media blir därmed viktiga och skildrar deras religionsyn i relation till ukrainska respektive syriska flyktingar. Nackdelarna med uttalanden i media är att informationen vi får av uttalanden kan vara beroende av tendens samt bestå av vinklad information. Vinklad information kan förmedla ett visst budskap på ett sätt som inte överensstämmer med sanningen (Alexanderson, 2012). Exempelvis att uttalanden kan tas ur kontext, utan en redogörelse om vad som först har diskuterats. Det ökar risken för vems intressen källan företräder som exempelvis uttalanden från partier som själva har valt att delge eftersom det företräder partiets intressen.

Lista över uttalanden

Holmgren, Ci (2014). ”Åkesson: Stoppa flyktingar från Syrien”. *Sveriges radio*.

Hüll, Justina (2022) ”SD näst största parti i SVT:s valundersökning”. *Sveriges televisions nyheter*.

Widell, Jenny., Holmqvist, Tobias & Lundström, Kjell (2018) ”Här förnekar SD-politikern Syrienkriget”. *Sveriges televisions nyheter*.

Magnusson, Örjan (2014) ”Är det bättre att hjälpa flyktingarna på plats?”. *Sveriges televisionsnyheter*.

Sveriges television nyheter (2014). *Sverige möts*.

Andersson, Daniel (2022) ”SD säger ja till flyktingar från Ukraina: ’kulturellt närstående’”. *Göteborgs-Posten*.

De utvalda uttalandena kommer också att användas som urval till uppsatsen. Detta eftersom, motioner och principprogram inte räcker till för att förklara de pågående nyheterna och ställningstagande över frågor och händelser som händer under en viss tid. Med hjälp av uttalanden och media, kan Sverigedemokraterna som parti analyseras ur ett annat perspektiv, där deras ståndpunkter återberättas av nyheter istället. Alla uttalanden som Sverigedemokraterna står för, förekommer inte i motioner och principprogram. Exempelvis, de debatter som handlar om migrations- och religionsfrågor finns inte alltid att läsa om i motioner och principprogram och därför blir nyheter och uttalanden ett viktigt urval för dessa djupare ställningstaganden som partiet gör under en viss tid. Sverigedemokraternas uttalanden om migrations- och religionsfrågor kan komplettera syftet i vad partiet egentligen står för i förhållande till motioner och principprogram.

Däremot förekommer det brister i denna typ av urval. Urvalen av uttalanden skiljer sig mycket i åren jämfört med de valda motionerna. Detta kan vara en betydande svaghet, då partiets synpunkter från just den tiden kan ha förändrats och faller inte samman med nutidens händelser och åsikter. Å andra sidan, valdes dessa uttalanden mellan år 2014 - 2015 eftersom bemötandet av syriska flyktingar var då en aktuell händelse. På samma sätt som motionerna faller samman med det ukrainska kriget i relation till tidsspannet, faller även uttalanden med det syriska kriget.

På detta sätt skapas en förståelse om hur Sverigedemokraterna bemötte de syriska flyktingar då och hur de bemöter ukrainska flyktingar idag. Därmed, påverkas även analysen samt resultaten till frågeställningarna.

3.2 Metod

Den metod som jag har valt att använda i denna uppsats är den kvalitativa metoden. Den analys inom den kvalitativa metoden som kommer att användas är idéanalys. Det som menas med begreppet idé är att människors tankekonstruktioner utmärks som en viss stabilitet och varaktighet (Boréus & Bergström, 2018 s.133). Boréus & Bergström (2018 s.133–135) beskriver tankekonstruktioner som *verklighetsomdömen*, *värdeomdömen* eller *handlingsföreskrifter*. Den tankekonstruktionen som är passande i denna uppsats är värdeomdömen. Detta eftersom värdeomdömen beskrivs som människors moraliska, politiska eller estetiska föreställningar om hur saker och ting borde vara (ibid).

I detta fall, är det viktigt att diskutera Sverigedemokraternas synpunkter om hur de uppfattar syriska respektive ukrainska flyktingar och på vilket sätt de skiljer sig åt. Det handlar om att finna Sverigedemokraternas övertygelser och preferenser om varför islam och kristendom som religioner skiljer sig åt och hur det vidare har påverkat bemötandet av syriska respektive ukrainska flyktingar. Boréus & Bergström (2018, s.138–139) menar att detta kan studeras i existerande material såsom politiska policydokument, partiprogram och motioner. Därmed blir denna metod relevant för uppsatsen.

Frågeställningarna om *hur talar Sverigedemokraterna om religion i relation till ukrainska och syriska flyktingar och vad säger Sverigedemokraternas förståelse om deras acceptans av religion till ukrainska och syriska flyktingar* har aldrig tidigare kommit till explicit uttryck i forskning och det har därför inte argumenterats för att ett svenskt parti diskriminerat ukrainska och syriska flyktingar i relation till religion. Genom att reda ut och föra fram viktiga påståenden i urvalen av uttalanden, principprogram och motioner som skäl till Sverigedemokraternas ställningstagande, genereras en jämförelse av olika ideal och föreställningar om religion fram. Därmed, blir idéanalys en relevant metod för denna uppsats (Boréus & Bergström, 2018 s.138–140). Genom att också kartlägga partiets politiska föreställningsvärld, något som Boréus & Bergström (2018, s.138–140) redogör för, och studera Sverigedemokraternas konflikt mellan

syrisk och ukrainsk flykting i relation till religion via motioner, principprogram samt uttalanden skapar vi en förståelse för likheter och olikheter.

Idéanalys förklarar vilka idéer som präglar människors världsåskådningar och attityder och därför intresserar textanalysen sig för de sociala, kulturella och historiska omständigheterna (Boréus & Bergström, 2018 s.138). Därmed urvalen om tidigare forskning, där vi får läsa om historiska överblickar i relation till Europa blir en viktig iakttagelse. Socialidentitetsteorin blir också ett viktigt verktyg i uppsatsen för att besvara frågeställningarna och analysera materialet. Eftersom de sociala och kulturella intressena är viktiga områden att ta hänsyn till inom idéanalysen, går socialidentitetsteorin hand i hand med idéanalysen.

Eftersom uppsatsens analys ligger i grund av motioner, uttalanden och principprogram i relation till socialidentitetsteorin hjälper idéanalysen oss att studera utifrån observerbara språk, som är ett annat ord för texter (Boréus och Bergström, 2018 s.139). Genom att analysera hur motioner och texter är konstituerade med hjälp av socialidentitetsteorin, kan frågeställningarna besvaras. Därmed, är social identitetsteorin en viktig komponent i uppsatsen för att möjligtvis förklara varför de två olika flyktinggrupperna behandlats och pratats olika om. Val av uttalanden och motioner att analysera i syfte att besvara uppsatsens frågeställningar ökar validiteten. Eftersom idéanalysen kommer att gå ut på att studera orsakerna och konsekvenserna av Sverigedemokraternas uttalanden i relation till en olikhet i uppfattning mellan två flyktinggrupper, blir det en *förklarande idéanalys* (Boréus & Bergström, 2018 s. 142).

Nackdelarna med den kvalitativa metoden är att det ökar risken för en svag redogörelse av uppsatsens analys (Boréus & Bergström, 2018 s.166). Författarna menar att det blir svårt att analysera ett partis ideologiska utveckling med enbart några dimensioner och dokument (ibid). I detta fall påverkar det besvarandet av frågeställningarna och analysen på ett negativt sätt, då det valda materialet inte kan fånga alla aspekter och idéer som Sverigedemokraterna egentligen har utgått från sedan bildandet av partiet. Det innebär att vi inte får en heltäckande analys och därav förblir de material och uttalanden som inte är valda automatiskt uteslutande. Å andra sidan hade en sådan analys om partiets heltäckande motioner och principprogram krävt mycket tid att genomföra, men bidragit med ett även starkare resultat och bevis.

3.2.1 Analysschema

Eftersom uppsatsen grundas på viktiga begrepp som det bör tas hänsyn till, såsom islamofobi och teorin om den sociala identiteten, är ett analysschema behövligt i uppsatsen för att utveckla läsarens förståelse om hur författaren har kommit fram till vissa resultat (Ekengren & Himfors, 2012). För att läsarens förståelse skall utvecklas behöver uppsatsen vara detaljerat uppbyggd för att möjliggöra och förklara hur författaren har gått till väga med hjälp av ett analysschema (ibid).

När läsaren får en förståelse bör läsaren kunna rekonstruera de steg som uppsatsen tagit för att komma fram till undersökningens slutsatser (Boréus & Bergström, 2018). Analysschemat kommer att visa hur uppsatsens frågeställning och syfte sambinds ihop med teori och tidigare forskning (ibid). Detta görs enbart för att läsaren ska förstå hur ett visst utfall i en viss kategori förklarar varandras betydelse för att nå ett visst svar (ibid). Ett ytterligare analysschema kommer att uppstå i resultatdelen för att förstå hur hela uppsatsen knyts ihop.

Boréus och Bergström (2018 s.147–149) presenterar en modell för kvalitativ analys av idéer och ideologiskt innehåll som erbjuder en kartläggning och kategorisering av idéer, i detta fall kolumnen om Sverigedemokraternas ståndpunkt och idéerna som ska besvara på hur partiets ståndpunkt skiljer sig mellan syriska och ukrainska flyktingar. Syftet med denna typ av analysschema är att lyfta fram och isolera de aspekter av partiets ståndpunkter i relation till syriska och ukrainska flyktingar som anses vara mest relevanta forskningsproblemet (Boréus & Bergström, 2018 s.147).

Tabell 1. *Analysschema*

Sverigedemokraternas ståndpunkt	Syriska flyktingar	Ukrainska flyktingar
<i>Accepterar kristna flyktingar</i>	Inte relevant	Ja eller nej?
<i>Accepterar muslimska flyktingar (Islamofobi)</i>	Ja eller nej	Inte relevant
<i>Migrationspolitiken</i>	Negativ eller positiv	Negativ eller positiv
<i>Socialidentitetsteorin</i>	Utstående eller Innegruppen	Utstående eller innegruppen

Med hjälp av tidigare forskning i kombination med Sverigedemokraternas motioner och uttalanden ger det oss en möjlighet att besvara uppsatsens frågeställning. Syftet med uppsatsen är att förstå om det finns skillnader i hur ukrainska och syriska flyktingar bemöts av partiet på grund av religion. Därför blir det viktigt med kategorierna om Sverigedemokraternas ståndpunkt accepterar kristna och muslimska flyktingar. På vilket sätt råder det större eller mindre acceptans mot religionerna? Och om det råder mindre acceptans mot muslimska flyktingar, på vilket sätt är det ett islamofobiskt tecken?

Eftersom det är konstaterat att det finns en orsaksrelation mellan migration och flyktingar blir utfallet om Sverigedemokraternas migrationspolitik viktigt i besvarandet av frågeställningen. Det kommer få oss att förstå skillnaden i Sverigedemokraternas ställningstagande i det. Om migrationspolitiken är hårdare mot en av flyktinggrupperna, förekommer det ett negativt bemötande. Om migrationspolitiken är mjukare mot en av flyktinggrupperna, förekommer det ett positivt bemötande. Alltså, på vilket sätt skiljer migrationspolitiken i relation till ukrainska och syriska flyktingar.

Socialidentitetsteorin blir det bekräftande verktyget om att det finns en skillnad i hur dessa två flyktinggrupper bemöts och talas om av partiet. Detta eftersom, exempelvis utifrån materialet finner vi egenskaper och fenomen som karaktäriserar icke acceptans och en negativ migrationspolitik, det även innebär ett icke-erkännande som grupp. På detta sätt bidrar det med en analys om en ”vi mot dem” känsla. Därmed kan flyktinggrupperna konstateras om de antingen är en utestående grupp eller innegrupp. Att förstå vilken av flyktinggrupperna är en innegrupp och utestående grupp ger oss ett resultat på hur den sociala identiteten påverkas av religionen.

Dock finns det nackdelar med den valda metoden. Enligt Alvesson & Sköldberg (2017 s. 230–239) finns det skäl att ifrågasätta hur författarna avspeglar verkligheten. De menar att vad en författare avser en verklighet att vara, behöver inte vara densamma som läsarens. Ord och språk kan tas ur en kontext som gör analysen av uttalanden och motioner obegripliga eller inte ger en rättvis beskrivelse. Språkets kapacitet att representera analysen är alltså begränsad (ibid; Boréus & Bergström, 2018).

4. Resultat

4.1 Sverigedemokraternas inställning till syriska flyktingar – Islam

Uppsatsens första frågeställning handlar om hur Sverigedemokraterna talar om religion i relation till ukrainska och syriska flyktingar. Därav är det viktigt att analysera Sverigedemokraternas inställning till syriska flyktingar. I (Motion 2021/22: 2465) finner vi Sverigedemokraternas ställningstagande till religion och trossamfundsfrågor. Partiet definierar religionsfriheten som individens rätt att fritt tro på vilken Gud och vilka principer i religionen som helst, utan att individen drabbas av negativ och särbehandling samt förföljelser. Det motsäger dock deras egna ställningstaganden i deras principprogram. Partiet har en negativ uppfattning om islam, där de hävdar att islam inte har lyckats passa in i den svenska och västerländska kulturen:

”Islam och i synnerhet dess starka politiska och fundamentalistiska gren... har visat sig ha svårast att harmoniskt samexistera med den svenska och västerländska kulturen. Islamismens inflytande på det svenska samhället bör därför i största möjliga utsträckning motverkas och invandringen från muslimska länder med starka inslag av fundamentalism bör vara mycket starkt begränsad”

(Sverige Demokraterna, 2019 s. 17).

Det är tydligt underförstått att Sverigedemokraterna anser att enbart svenska och västerländska kulturen är den lämpliga kulturen människor bör assimilera sig till. Den västerländska kulturen, ett fenomen som härstammar redan från det tidiga Europa har lämnat sina spår till idag där det kristna lärandet anses vara passande för ett civilt och moraliskt beteende. Här uttrycks invandrare som folk negativt av partiets partiprogram. Detta gör de genom att hävda att invandringen från muslimska länder bör vara starkt begränsad, finns det inslag på islamofobi. Detta eftersom partiet hävdar att invandringen från muslimska länder är ett hot mot det svenska samhället som i sin tur innebär att de exkluderar att alla invandrare från alla muslimska länder grundas på starka inslag av fundamentalismen. Det betyder att syriska flyktingar är i hög risk av diskriminering av partiet på grund av exkluderingen och fördomarna som förekommer i deras ställningstaganden.

”Sverige har också under lång tid haft mindre grupper människor med muslimsk...trosuppfattning.... På senare tid har dock invandringen, segregationen och grupper med våldsbejaktande motiv och extremistiska inslag vuxit, tillsammans med frånvaron av anpassning och en sammanhållningspolitik som bygger på att man respekterar den svenska majoritetskulturen, våra normer och värderingar, vilket skapar splittring och brist på ömsesidig respekt”.

(Motion 2020/21: 3665 s. 2)

Muslimsk trosuppfattning benämns som en av många andra religioner som har resulterat i våldsbejaktande motiv och extremistiska inslag. Även här förekommer det inslag av islamofobi eftersom det finns kulturrasistiska hållningar i motionen, något som även benämns i Khayatis (2017) undersökning. Den kulturrasistiska hållningen manifesteras genom formuleringar som ”våldsbejaktande motiv” och ”extremistiska inslag”. I detta fall, utmanar syriska flyktingar Sveriges hegemoni och anses vara annorlunda än andra. Sverigedemokraterna indikerar alltså en fientlighet mot islam och migranter som associeras med religionen. Ett liknande påstående finner vi i historiska överblickar, där islam har presenterats som en aggressiv religion sedan 600-talet. Det har alltså lämnat sina spår i hur den västerländska delen av Europa samt hur deras högerpartianhängare ser på islam, i detta fall Sverigedemokraterna som ett svenskt parti.

Sverigedemokraterna redogör även för att det är bättre att stödja flyktingar från Syrien där de befinner sig, i stället för att ta emot dem (Magnusson 2014, 14 augusti). Här menar partiet att det är mer effektivt och humant att göra så och hjälpa mer de som befinner sig i närområdet (ibid). Jimmie Åkesson har uttryckt att människor som flyr från kriget inte ska få uppehållstillstånd i Sverige, eftersom det resulterar i att det kommer fler syriska flyktingar (Holmgren, 2014). Ett av de målen som Sverigedemokraterna strävar efter är också att minska invandringen med 90% (Magnusson 2014, 14 augusti; Holmgren 2014, 31 maj). Anledningen till detta är att Sverige har en massinvandring som inte längre har kapacitet att hantera (Holmgren 2014, 31 maj).

Påståenden om att minska invandringen med 90% och att inte ta emot fler syriska flyktingar är tydliga inslag på partiets hårda anti-invandringspolitik. Däremot förnekar en SD-politikern Kurt Olsson Syrienkriget:

”Alltså det här snacket hela tiden om det är flyktingar, det finns ju inga flyktingar. Det är övertygad om. Det är ekonomiska migranter som kommer hit för att få bidrag”

(Widell et.al 2018, 8 september)

När SD-politikern Kurt Olsson förnekar syrienkriget och påstår att de syriska flyktingarna kommer enbart för att få bidrag uppfattas detta som att de syriska flyktingarna utnyttjar den svenska staten. Ett sådant påstående kan associeras med den populära rasistiska retoriken som har fått parlamentarisk makt. Därför blir påståenden om att minska invandringen med 90% och inte ta emot flera syriska flyktingar tydliga inslag på en hård anti-invandringspolitik. Även en annan SD-politiker Richard Jomshof har yttrat sig negativt om islam.

”Det finns knappt något muslimskt land som fungerar någorlunda. Utifrån det, brukar man säga att man inte ska dra alla muslimer över en kant men jag lider med människorna som tvingas födas i de här länderna under islam som enligt mig är en avskyvärd ideologi och religion”

Richard Jomshof i Reklamfyran (2021, 12 mars)

Islamofobi kommer i uttryck när SD-politikern Richard Jomshof redogör för att islam är en avskyvärd religion. Detta på grund av att han indikerar en fientlighet mot religionen eftersom alla muslimer anses vara en riskfaktor för det svenska samhället. Eftersom alla muslimer beskrivs som syndabockar genom att ”tvingas” leva i länderna som praktiserar islam, förstärker det den negativa bilden av islamismen. Här förekommer det även en orsaksrelation mellan migration och islam. Detta på grund av att den islamiska kulturen definierar syriska flyktningsgruppen som antas vara orsaken till migrationen.

4.2 Sverigedemokraternas inställning till ukrainska flyktingar - Kristendomen

Sverigedemokraternas inställning till ukrainska flyktingar är viktigt att ta hänsyn till för att kunna jämföra på vilket sätt partiets inställning skiljer sig mellan dessa två olika flyktinggrupper. I (Motion 2021/22:2465) finner vi att partiet tycker att den svenska staten inte kan och bör vara religiöst neutral eftersom kristendomen och dess institutioner har varit betydelsefulla för forandet av den svenska kulturen:

”Kristendomen är intimt sammanvävd med den svenska kulturen och identiteten...Det svenska språket, konsten, litteraturen, fiolofin, moralen, traditionerna, arkitekturen, musiken är alla exempel på samhällsområden som varit och är starkt färgade av vårt kristna arv”

(Motion 2021/22: 2465 s. 2)

När ord som *moral* används inom beskrivningen av kristendomen utgör det som en grund och norm för ett kristet bra beteende. Alltså, är kristendomen den lämpliga religionen för bra moral hos människor. Det i sin tur blir grunden för vad svensk kultur är, även om Sverige är ett av de mest sekulariserade länderna i världen förblir religion en viktig egenskap i kulturen. Att religion har suttit kvar är inte mindre än förståeligt eftersom det är en del av Sveriges och Europas historia och kultur. Enligt socialidentitets teorin är normer och värderingar viktiga för att en individ ska känna gemenskap och tillhörighet., eftersom vilka värderingar och åsikter en individ har blir det avgörande för acceptans i gruppen, är syriska flyktingar i risk som en grupp.

Även om ukrainska flyktingarna är i majoritet ortodoxa, en skildring mellan de två riktningarna har inte gjorts mellan partiet. Dessutom har skildringarna inte gjorts i den tidigare forskning. Även här, har de tidiga historiska överblickarna lämnat spår till en särbehandling mellan islam och kristendomen. Partiets ståndpunkt om kristendomen beskrivs som en andes och kärleksreligion, något som Kjeldsen (2019) redogör för.

Sverigedemokraterna har uttryckt sig att ”Sverige idag är fullt” och därav inte kapabel att ta emot flera flyktingar (Andersson, 2022). Även om uttalandet säger att Sverige idag är fullt, aktiverades EU:s massflyktsdirektivet för de ukrainska flyktingarna (ibid). Detta på grund av att SD-politikern Aron Emilsson anser att Ukraina är en del av Sveriges geografiska och kulturella närområde och därav blir det en självklarhet att aktivera massdirektivet för ukrainska flyktingar (ibid).

”Skillnaden är att Ukraina är Europa, det är en del av vårt geografiska och kulturella närområde, då anser vi att vi har högre moralisk och praktisk möjlighet och förmåga att emot Ukraina”

(Andersson, Daniel 2022, 6 mars)

Denna typ av uttalande kompletterar och utvecklar motionens (2021/22: 1731 s.2) syfte om vad som menas med svensk kultur och närområde. Även här är det tydligt underförstått att Ukraina passar in i det svenska samhället. Vad kulturellt närstående är förtydligas inte i dagstidningen men med hjälp av socialidentitetsteorin innebär det liknande värderingar och åsikter. Sverigedemokraterna identifierar och utvärderar ukrainska flyktingar som sig själva på ett positivt sätt och utvärderar de som inte passar in, i detta fall syriska flyktingar på ett negativt sätt.

I Motion (2021/22: 1731) finner vi information om på vilket sätt och av vem ukrainska flyktingar har blivit diskriminerade av i Sverige.

”Flyktingarna som flytts krigets Ukraina för att finna en fristad i Sverige har gång efter annan sedan de kommit hit blivit utsatta för övergrepp av migranter som svenska regeringar tidigare ’öppnat sina hjärtan’ för. Genom att prioritera människor som inte har anledning att komma till Sverige och som dessutom begår kriminella handlingar här låter man nu riktiga flyktingar utsättas för övergrepp som de flytt undan för att slippa”

(Motion 2021/22: 1731 s. 1)

De migranter som är skyldiga till övergreppet benämns som somaliska och arabiska män (ibid). Även om dessa migranter är skyldiga till övergreppet, baserar Sverigedemokraternas omdöme på fördomar och negativa egenskaper om migranter. Sverigedemokraternas uttalanden om att Sverige tidigare har öppnat upp sina hjärtan för migranter på är ett tydligt exempel på en rasistisk retorik. På detta sätt politiserar partiet flyktingkrisen i relation till religion och etnicitet. Detta skapar en känsla av ”vi mot dem”. *Vi*, som i Sverige har välkomnat alla migranter och *Dem*, som i otacksamma migranter och begår kriminella handlingar. Partiets fördomar och handlingar diskriminerar inte bara de migranter som är skyldiga till övergreppet, utan alla migranter från den tidigare flyktingkrisen dras över en kant.

4.3 Sverigedemokraternas migrationspolitik i relation till ukrainska och syriska flyktingar

I Motion (2021/22:2550) redogör Sverigedemokraterna för deras migrationspolitik. Migrationspolitiken går ut på strängare krav om invandrare eller utlänningar. Några av kraven handlar om att minska invandringen, svårare att få svenskt medborgarskap, utvisning av

utlänningar som pågår kriminella handlingar och mera. I motionen förklaras det tydligt att asyl endast bör beviljas utlänningar som kommer från Sveriges grannländer, om de nu drabbas av humanitär kris. Det betyder att utlänningar som inte är grannländer med Sverige inte skall få hjälp av Sverige utan hjälp där de befinner sig:

”Så länge Sverige inte utgör närområde till en kris ska svensk flyktingpolitik i stället fokusera på att bistå där flyktingar befinner sig, i krisens närområde. En sådan ordning garanterar att hjälpa de mest utsatta så snabbt som möjligt, minimerar risken för att flyktingströmmar utnyttjas som migrationsvägar av icke flyktingar...”

(Motion 2021/22:2550 s. 4)

I relation till ukrainska och syriska flyktingar, innebär detta att även om Ukraina inte egentligen är grannland med Sverige, är partiet välkommande mot ukrainska flyktingar i jämförelse med syriska flyktingar. Eftersom Syrien inte är i närheten av ett grannland med Sverige, ligger de i stor risk att hantera krisen själva. Partiets migrationspolitik diskriminerar de två olika flyktinggrupperna.

”Sveriges migrationspolitik bör utformas för att avskaffa alla incitament för migranter att resa tusentals kilometer för att komma just till Sverige. Kraven för asyl ska vara så skarpa som EU-rätten och folkrätten tillåter: Sverige måste ner till EU:s absoluta miniminivåer vad gäller asylrelaterad migration. Villkoren ska samtidigt skärpas...”

(Motion 2021/22: 2550 s. 4)

Dessa incitament är tydligt förstådd till länder som befinner sig utanför Europa. Incitamenten kommer att leda till att syriska flyktingar inte har möjlighet att ta sig till Sverige, eftersom de ligger för långt borta för att Sverige ska ta emot dem. En minskad och strängare asylrelaterad migration bidrar med en minskad migration av syriska flyktingar och på detta sätt undviker Sverige att ta emot flyktingar som inte passar in i det svenska samhället.

”Inför eller i samband mellan en inresa bör det till exempel vara möjligt att genomföra en bred vandelsprövning som säkerställer brottslingar eller asociala individer inte kommer till Sverige och får en negativ inverkan på vårt samhälle”

(Motion 2021/22: 2550 s. 6)

Ord som exempelvis ”asociala” förekommer i motionen i relation till migration. Att påpeka och associera migrationen som något asocialt skapar det en negativ inställning till, i detta fall syriska flyktingar. Syriska flyktingar anses inte passa in socialt i det svenska samhället.

4.4 Socialidentitetsteorin i relation till ukrainska och syriska flyktingar

Under resultatet har den sociala identitetsteorin benämnts som förklaring vid några tillfällen men inte som helhet. Religion är en viktig socialkategori som en individ väljer att associeras sig med. Med hjälp av socialidentitetsteorin kan vi förstå varför Sverigedemokraterna placerar ukrainska och syriska flyktingar på olika sätt.

Utifrån de resultaten om Sverigedemokraternas inställning till syriska och ukrainska flyktingar framkommer ukrainska flyktingar som en del av Sverige. Enligt socialidentitetsteorin är gruppens syfte att skapa ”jaget”, något som ukrainska flyktingar lyckas göra. Detta på grund av att de ses som kulturellt närområde och associeras med en kristen vit kultur. På detta sätt uppfattas de även som en del av den västerländska kulturen. Ukrainska flyktingars ”jag” överensstämmer med svenska värderingar och normer och på detta sätt blir de accepterade av partiet. I jämförelse med syriska flyktingar, har det konstaterats av partiet att islam har visat sig ha svårast anpassa sig till den svenska kulturen:

”...Utlänningen ska ha en god förståelse för vårt samhälle, vår kultur och vår historia.... Och ska ha fört en oklanderlig och hederlig vandel”

(Motion 2021/22: 2550 s. 5)

Eftersom det är ett krav på att utlänningar ska ha en god förståelse för det svenska samhället, kulturen och historien innebär detta att de syriska flyktingarna inte har en tillräcklig god förståelse eftersom islam har visat sig ha svårast anpassa sig till den svenska kulturen. På detta sätt, uppfattas de syriska flyktingarna negativt. Osäkerheten ökar och självkänslan minskar hos

syrisk flyktingar. Känslan av ingen trygghet och känsla av tillhörighet leder till minskat självvärde. Därav bedömer inte Sverigedemokraterna de som värdefulla utifrån vilka de är. Negativa egenskaper som exempelvis kriminalitet anknyts till flyktingarna genom att de måste "ha fört en oklanderlig och hederlig vandel". Det i sin tur förstärker betydelsen av islamofobi och en icke acceptans av partiet för syrisk flyktingar.

5. Slutsatser

Utifrån resultaten om Sverigedemokraternas inställning till ukrainska och syriska flyktingar framkommer det en stor skillnad i hur partiet talar om de. Eftersom den svenska kulturen och historien ligger till grund för Sverigedemokraternas inställning till de olika flyktinggrupperna, favoriseras de ukrainska flyktingarna.

Tabell 2. *Analyschema – slutsats*

Sverigedemokraternas ståndpunkt	Syriska flyktingar	Ukrainska flyktingar
<i>Accepterar kristna flyktingar</i>	Inte relevant	Ja
<i>Accepterar muslimska flyktingar (Islamofobi)</i>	Nej	Inte relevant
<i>Migrationspolitiken</i>	Negativ	Positiv
<i>Socialidentitetsteorin</i>	Utstående grupp	Innegruppen

Sverigedemokraterna accepterar ukrainska flyktingar eftersom de passar in i de värderingar och normer som partiet värderar högt och som anses vara ”rätt”. En stark indikation förekommer i en vit nationalism och populism då negativa attityder förekommer mot invandring av Sverigedemokraterna. Partiet associeras med vita ideologier då, i detta fall, de syriska flyktingarna är påstådda som underlägsna medan ukrainska flyktingar anses vara den flyktinggruppen som bör skyddas eftersom partiets idé av en svensk identitet och kultur överensstämmer med deras ideologi av svenska värderingar och svensk kultur.

En sådan skildring i dessa två olika flyktinggrupper görs på grund av Sverigedemokraterna vill bevara den svenska kulturen som anses hotas av syriska mångfald med islamisk bakgrund. Skildringen i flyktinggrupperna är tydlig, då ukrainska flyktingar anses att assimilera sig snabbt till de normer som den svenska kulturen består av. Kristendomen anses även skapa god moral, något som islam inte gör enligt partiet. Detta ger fördelar till ukrainska flyktingar och förblir en nackdel för syriska flyktingar. Islam har kritiserats mycket av Sverigedemokraterna med

hjälp av olika politiska verktyg. En av dem är rasistisk retorik som förstärker den negativa bilden av islam. Ett annat politiskt verktyg är även associeringen av negativ känsla till migrationspolitiken. Partiets migrationspolitik syftar till negativ betoning av varför syriska flyktingar inte är tillräckligt värdefulla att tas emot i Sverige.

Den anses exempelvis vara icke-fördelaktigt med moskéer. Detta skapar i sin tur redan en negativ bild av de syriska flyktingarna, då inte enbart att inte de flesta praktiserar religionen utan att de också diskrimineras på grund av etnicitet, eftersom islam i relation till etnicitet anses vara en homogen grupp. Det blir alltså svårt att särskilja invandring till islam. Det är tydligt underförstått att Sverigedemokraternas talan om dessa två olika flyktinggrupperna särskiljer sig mycket från varandra. Partiets användning av begrepp såsom ”asocial” och uttalanden om att islam inte kan harmonisera med den svenska kulturen går emot de normer och värderingar som det svenska samhället består av. På detta sätt är det enkelt att se ukrainska flyktingar som en del av Sverige och de syriska flyktingar som den utestående gruppen.

Dessa typ av uttalanden av Sverigedemokraterna bevisar starkt att partiets religionsyn diskriminerar olika flyktinggrupper och utövar islamofobi som ett politiskt verktyg. Slutsatsen är att partiet talar väldigt olika om flyktinggrupperna i relation till religion eftersom migrationspolitiken varierar beroende vilken folkningsgrupp Sverige tar emot. För ett tag sedan ansågs Sverige vara fullt men å andra sidan bestämde Sverige sig för att plötsligt öppna gränserna för de ukrainska flyktingarna. Det innebär att Sverigedemokraternas migrationspolitik är fördelaktigt för ukrainska flyktingar men inte för syriska flyktingar.

När islam beskrivs som en misslyckad religion mot den svenska kulturen och samhället, påvisas det att finnas inslag av islamofobi. Islam som religion i sig har blandats ihop mycket med kultur, något som i sin tur har skapat fördomar och diskriminering. Ett exempel på detta är att alla syriska flyktingar inte är muslimer men ändå betraktas de som en homogen grupp eftersom etnicitet och religion går hand i hand. Vidare forskning om i vilken grad Sverigedemokraternas förståelse om religion och etnicitet påverkar den svenska befolkningens åsikter och öppenhet mot mångfald hade varit intressant.

Referenser

Litteratur

Alexanderson, Kristina (2012). "Källkritik på internet". *Skriftelsen för internetinfrastruktur*.

Agafoshin, Maxim M & Gorokhov, Stanislav A (2020). "Impact of external migration on changes in the Swedish religious landscape". *Baltic Region* 12(2), p. 84–89.

Alvesson, Mats & Sköldberg, Kaj (2017). *Tolkning och reflektion: Vetenskapsfilosofi och kvalitativ metod* s. (329–339). Tredje upplagan. Lund: Studentlitteratur.

Axelsson, Tomas (2022). "Linnea Jensdotter: Religion och politik i hybrida mediemiljöer: en analys av kommentarer till nyheter om miljöpartier, krisdemokraterna och Sverigedemokraterna på Facebook". *Nordisk tidskrift för religion och samhälle* 35(1), p. 61–63.

Brubaker, Rogers (2009). "Ethnicity, Race and Nationalism". *Annual review of sociology* 35(1), p.21-42.

Boréus, Kristina & Göran Bergström (red). (2018). *Textens mening och makt: Metodbok i samhällsvetenskaplig text och diskursanalys* s. (133–170). Fjärde. [Omarbetade och akuliserade] upplagan. Lund: Studentlitteratur.

Bowen, John R (2004). "Beyond Migration: Islam as a Transnational Public Space". *Journal of ethnic and migration studies* 30(5), p. 879 – 894.

Burke, Peter J & Stets, Jane E. (2009). *Identity Theory* s. (112-129). New York: Oxford University Press.

Dahlberg, Matz (2012). "Etnisk heterogenitet och preferenser för omfördelning". *Sokelys på arbetslivet* 29(1-2), p.163-178.

Dmitri, Levitin (2012). "From sacred history to the history of religion: Paganism, Judaism, and Christianity in European Historiography from reformation to enlightenment". *The historical journal* 55(4), p.1117-1160.

Efthymios, Nicolaidis., Eudoxie, Delli., Nikolaous Livanos., Kostas,Tampakis & George Vlahakis (2016). "Science and Orthodox Christianity: An Overview". *University of Chicago press* 107(3), p.542-566.

Elgenius, Gabriella & Rydgren, Jens (2017). "The Sweden Democrats and the ethno-nationalist rhetoric of decay and betrayal". *Sociologisk forskning* 54(4), p. 353–358.

Elman, Miriam F (2019). "Islamophobia". *Israel Studies* 24(2), p. 144–156.

Ekengren, A., & Hinnfors (2012). *Uppsatshandboken* s. (71–74). *Hur lyckas du med din uppsats*. Studentlitteratur.

Grant, John (2018). "What is populism". *Contemporary political theory* 17(3), p.146-149.

Hellström, Anders & Nilsson, Tom (2010). "We are the good guys': Ideological positioning of the nationalist party Sverigedemokraterna in contemporary Swedish politics". *Ethnicities* 10(1), p. 55–76.

- Krzyzanowski, Michal (2018). "We are a small country that has done enormously lot: The 'Refugee Crisis' and the Hbrid Discourse of Politicizing Immigration in Sweden". *Journal of Immigrant & Refugee Studies* 16(1–2), p. 97–117.
- Khayati, Khalid (2017). "Stigmatization and racism in the Swedish migration talk and the diasporic resistance". *Sociologisk forskning* 54(1–2), p. 11–30.
- Kjeldsen, Karna (2019). "A study of religion(s)-based religion education: Skills, knowledge, and aims". *CEPS journal* 9(4), p.11-29.
- Linderman, Alf & Lövheim, Mia. (2020). "Measuring Resurgence of Religion? Methodological Considerations in a Study of Swedish Editorials". *Nordicom review* 37(1), p. 101–114.
- Lundberg, Victor (2012). "Nazismen som förklaring? Landskrona, Sverifedemokraterna och (o)betydelsen av ett brunt förflutet. *Scandia* 78(1), p. 60–85.
- Moffitt, Benjamin (2017). "Liberal illiberalism? The reshaping of the contemporary populist radical right in Northern Europe". *Politics and Governance* 5(4), p. 112-122.
- Mack, Jennifer (2019). "An awkward technocracy: Mosques, churches and urban planners in neoliberal Sweden". *American ethnologist* 46(1), p. 89–104.
- Nehls, Eddy (2019). "Vägar till kunskap om kultur". *Kulturella perspektiv* (1/2), p.52–56.
- Olseryd, Johanna., Wallin Lisa & Repo, Anna (2021). *Islamofobiska Hatbrott. Brottsförebyggande rådet*.
- Pettersson, Thorleif (2009). "Religion och samhällspraktik: en jämförande analys av det sekulariserade Sverige". *Socialvetenskaplig tidskrift* 16(3/4), p. 233–264.
- Rietbergen, Peter (2014). *Europe: a cultural history* s.(123–220). London: Routledge.
- Rigney, Maeve & Holmes, Carolyn E (2022). "Is 'white nationalism' natinalism?". *Nations and nationalism* 29(2), p.512-527.
- Rosenberg, Tiina (2019). "Exit: Höger". *Lambda Nordica* 23 (3–4), p.157–177.
- Sandelind, Clara (2021). "What is nationalism? Review of nationalism, inequality and Englands political predicament". *Identities* 28(2), p.239–243.
- Sennefelt, Karin (2021). "Profetisk politik I Sverige 1600–1720". *Historisk tidskrift* (2), p. 202–234.
- Sikorski, Christian von., Schmuck, Desirée., Matthes, Jörg & Binder, Alice (2017). "Muslims are not Terrorists: Islamic state coverage, journalistic differentiation between terrorism and Islam, fear reactions, and attitudes toward muslims. *Mass communication & society* 20(6), p.825–848.
- Sjödén, Daniel (2011). *Tryggare kan ingen vara: Migration, religion och integration i en segregerad omgivning* s. (). Lund: Lunds universitet.
- Terry, Deborah J., Hogg, Michael A & White, Katherine M (1999). "The theory of planned behaviour: Self-identity, social identity and group norms". *British journal of social psychology* 38(3), p. 225–244.

Weber, Beverly (2018). "Islam and migration". *American Association of Teachers of German* 91(2), p. 211-213.

Wonneberger, Anke., Schoenbach, Klaus & Van Meurs, Lex (2010). "Interest in News and Politics-or Situational Determinants? Why people watch the news". *Journal of broadcasting & electronic media* 55(3), p. 325-343.

Dagstidnings-artiklar online

Andersson, Daniel (2022). "SD säger ja till flyktingar från Ukraina: 'kulturellt närstående'. Göteborgs-Posten. Hämtad 15-12-2022:

<https://www.gp.se/nyheter/sverige/sd-s%C3%A4ger-ja-till-flyktingar-fr%C3%A5n-ukraina-kulturellt-n%C3%A4rst%C3%A5ende-1.67279112>

Frenker, Clarence & Strandberg, Sebastian (2022) "Invånare: Så är livet i Ukraina sedan kriget bröt ut". *Sveriges televisions nyheter*. Hämtad 6-12-2022: <https://www.svt.se/nyheter/utrikes/invanare-sa-ar-livet-i-ukraina-sedan-kriget-brot-ut>

Holmgren, Ci (2014) "Åkesson: Stoppa flyktingar från Syrien". Sveriges radio. Hämtad 19-12-2022: <https://sverigesradio.se/artikel/5877363>

Hüll, Justina (2022) "SD näst största parti i SVT:s valundersökning". *Sveriges televisions nyheter*. Hämtad 6-12-2022: <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/sd-nast-storsta-parti-i-svt-s-valu>

Magnusson, Örjan (2014) "Är det bättre att hjälpa flyktingarna på plats?". Sveriges televisionsnyheter. Hämtad 8-12-2022: <https://www.svt.se/nyheter/val2014/ar-det-battre-att-hjalpa-pa-plats>

Sveriges television nyheter (2014). *Sverige möts*. Hämtad 27-11-2022: <https://www.svtplay.se/video/30086990/sverige-mots/sverige-mots-sasong-2-9-mars-20-00?start=auto>

Widell, Jenny., Holmqvist, Tobias & Lundström, Kjell (2018) "Här förnekar SD-politikern Syrienkriget". *Sveriges televisions nyheter*. Hämtad 8-12-2022: <https://www.svt.se/nyheter/val2018/har-fornekar-sd-politikern-syrienkriget>

Reklamfyran (2021) "Jomshof står fast vid uttalandet: 'Ja, islam är en avskyvärd religion'". Hämtad 9-12-2022: <https://www.tv4.se/artikel/T2xUFG9cDF15vZkieR5IO/jomshof-star-fast-vid-uttalandet-ja-islam-aer-en-avskyvaerd-religion>

Motioner & Rapporter

Motion 2021/22: 2550. *En ansvarsfull migrationspolitik*. Tillgänglig: <https://data.riksdagen.se/fil/9D6371F0-E397-47E4-887D-1890C0C5B258>

Motion 2021/22: 2465. *Trossamfundsfrågor*. Tillgänglig: <https://data.riksdagen.se/fil/70A20EDA-8762-4B22-A263-A5BA7141F9BF>

Motion 2020/21: 3665. *Vårda Sveriges kristna kulturarv*. Tillgänglig: <https://data.riksdagen.se/fil/A966A73E-1A93-4CF7-8575-F6DE49697434>

Motion 2021/22:1731. *Övergrepp på ukrainska flyktingar i Sverige*. Tillgänglig: <https://data.riksdagen.se/fil/7A4D5A2B-07E7-4819-91B9-0202118B9D45>

Sveriges riksdag (u.åa). *Partierna i riksdagen efter valet 2022*. Hämtad 6-12-2022: <https://www.riksdagen.se/sgn/sprak/teckensprak/sa-funkar-riksdagen/partierna-i-riksdagen-efter-valet-2022/>

Sverige Demokraterna (u.åb). *Lägst invandring i Europa*. Tillgänglig: <https://sd.se/wp-content/uploads/2022/08/lagst-invandring-i-europa.pdf>

Sverige Demokraterna (u.åc). Det här är Sverigedemokraterna. Hämtad 6-12-2022: <https://sd.se/vilka-vi-ar/>

Sverige Demokraterna (2019). *Sverigedemokraternas principprogram 2019*. Tillgänglig: <https://sd.se/wp-content/uploads/2022/07/sverigedemokraternas-principprogram-2019.pdf>

Statistik

Migrationsverket (2022). *Drygt 21 000 ukrainare har sökt skydd i Sverige*. Hämtad 6-12-2022: <https://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Pressrum/Nyhetsarkiv/Nyhetsarkiv-2022/2022-03-24-Drygt-21-000-ukrainare-har-sokt-skydd-i-Sverige.html>

Statistikmyndigheten (2022). *Asylsökande i Sverige*. Hämtad 6-12-2022: <https://www.scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/manniskorna-i-sverige/asylsokande-i-sverige/>

Webbsidor & Uppslagsverk

Europaparlamentet (2022). *Asyl och migration i EU: fakta och siffror*. Hämtad 1-05-2023: <https://www.europarl.europa.eu/news/sv/headlines/society/20170629STO78630/asyl-och-migration-i-eu-fakta-och-siffror>

Europeiska regionkommittén (2018). *Migration i Europa: EU måste agera tillsammans och göra mer för att stödja de lokala myndigheterna*. Hämtad 1-05-2023: <https://cor.europa.eu/sv/news/Pages/migration-in-europe-.aspx>

Styrman, Agneta (2013). Ukraina – Religion. Landguiden. Hämtad 1-05-2023: <https://www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/europa/ukraina/religion/>

Sveriges riksdag (2022). *Allmänna motionstiden*. Hämtad 8-12-2022: <https://www.riksdagen.se/sv/sa-funkar-riksdagen/riksdagens-uppgifter/beslutar-om-lagar/allmanna-motionstiden/>

Nationalencyklopedin [NE] (2022). *Partiprogram*. Hämtad 13-12-2022: <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/partiprogram>